

Given i Helsingfors den 8 mars 2002

Lagom bekämpning av flyghavre

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att upprätthålla en högklassig växtproduktion genom att främja bekämpningen av flyghavre.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller åtgärder för att bekämpa flyghavre och förhindra dess spridning.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *flyghavre* frön från eller växtindivider av arterna *Avena fatua*, *Avena ludovicina* och *Avena sterilis* eller delar av sådana växtindivider,
- 2) *område* en åker eller ett annat markområde eller diken och dikesrenar i närheten av dem samt områden som hör till en gårds driftscentrum,
- 3) *marknadsföring* försäljning eller annan överlåtelse av skörden från ett växtbestånd mot ersättning, lagring i försäljningssyfte, utbudande till försäljning, tillhandahållande utan vederlag i kommersiellt syfte samt ställande av skörden till förfogande, mot betalning eller gratis på Europeiska unionens marknad för distribution eller användning inom unionen,
- 4) *import* införsel av skörden från växtbestånd från andra länder än medlemsstaterna i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 5) *export* utförsel av utsäde till andra länder än medlemstaterna i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

- 6) *näringsidkare* en fysisk person eller en juridisk person som producerar, marknadsför, importerar eller exporterar produkter och varor från växtproduktionen,
7) *innehavare* en fysisk person eller en juridisk person i vars besittning ett område är.

2 kap.

Bedrivande av verksamhet

4 §

Bekämpningsskyldighet

Innehavarna av en odling eller områden i närheten av den skall se till att sådana åtgärder vidtas som förhindrar förekomst och spridning av flyghavre.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om bekämpning och förhindrande av spridning av flyghavre på odlingar och områden i närheten av dem.

5 §

Anmälningsskyldighet

Den som vet eller misstänker att flyghavre som inte tidigare har anmälts till tillsynsmyndigheten förekommer på ett område som han innehar, skall utan dröjsmål anmäla förekomsten till landsbygdsnäringsmyndigheten i den kommun där området är beläget (*landsbygdsnäringsmyndigheten*).

En myndighet eller auktoriserad inspektör som i samband med en annan kontroll eller åtgärd som utförs på området upptäcker flyghavre på området skall anmäla förekomsten av flyghavre till landsbygdsnäringsmyndigheten i den kommun där området är beläget.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och om anmälningsförfarandet.

6 §

Syn och bekämpningsplan

Efter att ha fått en anmälan enligt 5 § eller på något annat sätt fått kännedom om eventuell förekomst av flyghavre, skall landsbygdsnäringsmyndigheten utan dröjsmål förrätta syn på området. Om det på grundval av synen konstateras att flyghavre förekommer på området, skall landsbygdsnäringsmyndigheten utan dröjsmål meddela en anvisning för bekämpning av flyghavre för området. Om innehavaren av området

inte följer bekämpningsanvisningen eller om området är svårt drabbat av flyghavre, skall landsbygdsnäringsmyndigheten utarbeta en plan för bekämpning av flyghavre för området.

Den som förrättar syn kan i samband med synen besluta om åtgärder som under pågående växtperiod skall vidtas för att bekämpa flyghavre, om det föreligger omedelbar risk för att flyghavren sprider sig under växtperioden. Ett beslut om åtgärder som skall vidtas under pågående växtperiod skall utan dröjsmål föras till landsbygdsnäringsmyndigheten för avgörande. Beslutet förfaller, om landsbygdsnäringsmyndigheten inte har träffat ett avgörande beträffande de åtgärder som hänför sig till den pågående växtperioden genom en tillfällig bekämpningsplan inom två veckor efter att beslutet meddelades. Den tillfälliga bekämpningsplanen skall upphävas samtidigt som en bekämpningsplan enligt 1 mom. utarbetas för området.

Landsbygdsnäringsmyndigheten skall överföra utarbetandet av bekämpningsplanen till arbeidskrafts- och näringscentralen, om det finns särskilda skäl till detta eller om det område där flyghavre förekommer är beläget inom flera kommuner.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om förrättande av syn, innehållet i bekämpningsplanen och den tillfälliga bekämpningsplanen och om överföring av utarbetandet av bekämpningsplanen.

7 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Om ett område där flyghavre förekommer genom köp eller något annat avtal överlåts till någon annan, är överlåtaren och innehavaren skyldig att innan avtalet ingås meddela den andra avtalsparten att det förekommer flyghavre på området.

Landsbygdsnäringsmyndigheten eller en annan myndighet enligt 10 § är skyldig att på begäran lämna upplysningar om förekomsten av flyghavre i samband med överlåtelse av ett område genom köp eller något annat avtal.

8 §

Begränsningar och skyldigheter som gäller produkter och varor samt områden där flyghavre förekommer

Spannmål, frön, hö, växtavfall, agnar, avrens och sorteringsavfall av spannmål och frö, husdjursgödsel, jord och jordförbättringsmedel, som härrör från ett område där plantor av flyghavre påträffats, får inte transporteras, förvaras eller hanteras så att det kan förorsaka risk för att flyghavre sprids.

I 1 mom. uppräknade produkter eller varor som har införts till landet och där flyghavre har påträffats får inte marknadsföras eller överlåtas till sådant bruk som kan innebära risk för att flyghavre sprids. Inte heller produkter eller varor som är avsedda till prydnadsändamål och som innehåller flyghavre får marknadsföras.

En innehavare av ett område och en näringsidkare som har ett växtbestånd eller avrens eller sorteringsavfall av spannmål eller frövara som innehåller flyghavre skall bränna det eller förstöra det på något annat sätt som inte innebär någon risk för att flyghavre sprids.

Närmare bestämmelser om behandlingen av produkter och varor samt områden där flyghavre förekommer kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

3 kap.

Myndigheter

9 §

Allmän styrning och tillsyn

Denna allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten av denna lag hör till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter.

10 §

Tillsynsmyndigheter

För verkställigheten av denna lag samt för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den efterföljs samt för organiseringen av tillsynen svarar Kontrollcentralen för växtproduktion (*kontrollcentralen*), som vid tillsynen anlitar arbetskrafts- och näringscentralerna och landsbygdsnäringsmyndigheterna.

Utöver kontrollcentralen övervakar också tullverket importen av produkter och varor från växtproduktionen.

11 §

Auktoriserade inspektörer

Utöver vad som bestäms i 10 § kan kontrollcentralen anlita inspektörer som den skriftligen har auktoriserat för uppdraget och som den själv övervakar och som

samarbetar med såväl Arbetskrafts- och näringscentralen som landsbygdsnäringsmyndigheten. På de auktoriserade inspektörerna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter enligt denna lag.

På jäv för auktoriserade inspektörer tillämpas vad som bestäms i 10 § lagen om förvaltningsförfarande (598/1982). Om en auktoriserad inspektör är förhindrad att utföra sitt uppdrag, kan kontrollcentralen förordna någon annan att tillfälligt sköta inspektörens uppgifter. På en tillfälligt förordnad person tillämpas vad som föreskrivs om auktoriserade inspektörer.

En auktoriserad inspektör skall vid verkställande av inspektion fästa uppmärksamhet vid att näringsidkaren kan framföra sina synpunkter för inspektören på sitt modersmål finska, svenska eller samiska. Om områdets innehavare eller näringsidkaren inte behärskar det språk som enligt språklagen (148/1922) skall användas, skall inspektören se till att inspektionen verkställs så att nödvändig tolkning eller översättning enligt 22 § lagen om förvaltningsförfarande finns tillgänglig.

4 kap.

Tillsyn och kontroller

12 §

Tillsynsplan

Kontrollcentralen skall årligen utarbeta en tillsynsplan för organiseringen av tillsynen. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om tillsynsplanen och dess innehåll.

13 §

Rätt att utföra kontroller

Tillsynsmyndigheterna och de auktoriserade inspektörerna har rätt att för kontrollen och tillsynen granska odlingar av åkergrödor samt odlingar och områden i närheten av dem och inspektera produktions- och förpackningslokaler, lagringsställen och transportmedel för åkergrödor samt att avgiftsfritt ta behövliga prov på åkergrödor samt på produkter och varor som avses i 8 §. På hemfridsskyddade områden får kontroller utföras endast av en myndighet och om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som kontrollen gäller och det finns grundad anledning att misstänka att någon gjort sig skyldig till förfarande som är straffbart enligt denna lag.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om tagandet och undersökningen av prov samt om det övriga kontroll- och tillsynsförfarandet.

14 §

Rätt att få upplysningar

Tillsynsmyndigheterna och de auktoriserade inspektörerna har rätt att av ett områdes innehavare och en näringsidkare få de uppgifter och handlingar som behövs för kontroll och tillsyn enligt denna lag.

15 §

Flyghavreregister

För tillsynen skall landsbygdsnäringsmyndigheten i varje kommun föra ett register över de områden där flyghavre har förekommit.

I registret införs följande uppgifter:

- 1) namn och adress samt övrig kontaktinformation i fråga om områdets innehavare,
- 2) områdets lägenhetssignum, om sådant finns,
- 3) signum för det basskifte eller ett annat område, där flyghavre förekommer,
- 4) datum då anmälan om fyndet av flyghavre har gjorts och syn eller syner har förrättats samt graden av flyghavreförekomst och bekämpningsplan eller tillfällig bekämpningsplan,
- 5) straff och andra åtgärder som förelagts med stöd av 18—20 §,
- 6) datum då området har konstaterats vara fritt från flyghavre.

Landsbygdsnäringsmyndigheten skall stryka ett område ur registret två år efter det att den på begäran av områdets innehavare har konstaterat att området är fritt från flyghavre.

På inhämtande av personuppgifter och införande av dem i de register som avses i 1 mom. samt på användande och utlämnande av uppgifterna i registren tillämpas i övrigt personuppgiftslagen (532/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Närmare bestämmelser om förandet av registren och konstaterande av att ett område är fritt från flyghavre kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Uppgifter som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämnas ut till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 5 kap. 1 § tvångsmedelslagen (450/1987) samt till de myndigheter som avses i 3 kap. i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

17 §

Arvoden och kostnadsersättningar

Till inspektörer som kontrollcentralen har auktoriserat kan inom ramen för statsbudgeten betalas arvoden och kostnadsersättningar för kontroller. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om betalningen av arvoden och ersättningar samt om grunderna för dem.

18 §

Ersättande av kostnader

Om kostnaderna för bekämpning av flyghavre enligt denna lag i betydande grad anses försämra den ekonomiska situationen för innehavaren av ett område, kan kostnaderna på ansökan helt eller delvis ersättas av statens medel. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om förfarandet vid ersättande av kostnader.

5 kap.

Administrativa tvångsmedel

19 §

Förordnande om förstörande eller utförsel

Om en produkt eller vara som avses i 8 § marknadsförs eller överlåts trots att verksamheten innebär risk för att flyghavre sprids, kan kontrollcentralen bestämma att produkten eller varan skall föras ut ur landet eller förstöras. Till beslutet kan fogas villkor om det förfarande som skall iakttas när beslutet verkställs.

20 §

Vite och tvångsutförande

Den myndighet som har utarbetat en bekämpningsplan eller en tillfällig bekämpningsplan enligt 6 § eller utfärdat ett förordnande om förstörande eller utförsel enligt 19 § kan förena planen eller förordnandet med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

I ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande tillämpas i övrigt viteslagen (1113/1990).

21 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot bekämpningsskyldigheten enligt 4 §, anmälningsskyldigheten enligt 5 § 1 mom. eller en begränsning enligt 8 § eller som försummar att iaktta en skyldighet som föreskrivs i nämnda paragraf skall, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot lagen om bekämpning av flyghavre* dömas till böter. Den som byter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av denna lag och förenats med vite kan lämnas obestraftad för samma gärning.

På de myndigheters vägnar som avses i 3 kap. anmäler kontrollcentralen förseelser till åtalsprövning. Anmälan behöver dock inte göras, om förseelsen som helhet betraktad skall anses som uppenbart ringa. I sådana fall kan kontrollcentralen ge den som gjort sig skyldig till förseelsen en skriftlig anmärkning, där denne uppmanas att korrigera felen.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

22 §

Ändringssökande

En part som är missnöjd med ett beslut som landsbygdsnäringsmyndigheten fattat med stöd av denna lag får inom 30 dagar efter att ha fått del av beslutet söka rättelse i det hos den arbetskrafts- och näringscentral inom vars område landsbygdsnäringsmyndigheten befinner sig. Ändring i landsbygdsnäringsmyndighetens beslut får inte sökas genom besvär.

I beslut som har fattats av arbetskrafts- och näringscentralen och kontrollcentralen söks ändring genom besvär hos landsbygdsnäringarnas besvärsnämnd med iakttagande av vad som i förvaltningsprocesslagen (586/1996) bestäms om sökande av ändring.

Ändring i beslut av landsbygdsnäringarnas besvärsnämnd söks genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad som i förvaltningsprocesslagen bestäms om sökande av ändring.

23 §

Verkställighet

I ett beslut som fattas med stöd av denna lag kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

24 §

Handräckning

Tillsynsmyndigheterna har rätt att få handräckning av andra myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag och enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2002.

Genom denna lag upphävs lagen den 20 februari 1976 om bekämpning av flyghavre (178/1976) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 50/2001
JsUB 17/2001
RSv 213/2001

Helsingfors den 8 mars 2002

Republikens President
TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister
Raimo Tammilehto